

Mythologia, Venise, 1567 - II, 10 : De Pluto

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[19\] : De Pluto](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre II

[Mythologia, Francfort, 1581 - II, 10 : De Pluto](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre II

[Mythologie, Paris, 1627 - II, 11 : De Plute](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre II

[Mythologie, Lyon, 1612 - II, 10 : De Plute](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - II, 10 : De Pluto, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 07/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/812>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4 Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 56r°-56v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Plute](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Plusone sapientes antiqui vim ac naturam esse terrae crediderunt, quia quis illi diuinarum etiam nonnulli tribuerint imperium. At Pluto, nemo est quin omnibus suffragiis distribuendarum diuinarum munus concessum esse sciat: quem Cerere & Iaphone natum commemorauit Hesiodus in Theogonia;

*ανέτρεψεν γάλακτον θύεισαν τὸν θεόν
Ιαπεῖς ἀρηὶς μητέρας ιπεῖς φειδίατες.*

Alma Ceres Plutum peperit coniuncta in amore
Iasio Heroi Cretes in diuite regno.

10

Theocritus in tercia Aegloga significasse videtur dormientem Iaphonem fuisse a Cerere adamatum, cum illum inter eos commemorauerit, qui dormientes a Deabus adamati fuerunt; ut est in his;

*γεννήσει πάντας οὐδὲν εἴηται οὐδὲν οὐδενός
Εἰδοπίσι, τολμήσει οὐδὲν πολαρίσει.*

Endymiona velim sopitum posse profundo
Somno imitari, sum simul amulus Iaphoni.

Hunc Deum excum esse tradiderunt, & cuiusmodi ab Aristophane in commedia introducitur: quod pallus est a Ioue propter inuidiam: cum ante a dū acutissime videret, ad viros bonos tantum accederet, multij flagitiosi homines rerum necessiarum inopia perirent, ut ex his carminibus indicatur;

*άγαρος μὲν τὸν οὐρανὸν αὐλάπαντας φέντε.
Εἴρητο μηδέποτε δαράκες ζει.*

*Οὐ τενεις Ιαπεῖς οὐδὲν τοῦτον οὐδὲν ποτίσει
Μέντην βασινίσκει. Εἴδεις οὐδὲν τοῦτον οὐδὲν,
Τοῦτον διαδικενεπει τοῦτον μηδένια.*

*τετρανηστένης χρεῖσθαι φέντε.
His Iupiter me affecit inuidens viris.
Puer minatus ipse quod sum, me fore
Solis bonis, solis viris prudentibus*

*Domesiticum: tunc ille me excum facit:
Ne quem bonum, ne quem malum dignoscerem.
Sic is bonis, sic inuidet prudentibus.*

20

Hunc eundum Deorum omnium timidissimum finixerunt antiqui, sicuti testatus est Euphrates in Phoenissis;

Διαλαβεις οὐδεῖσι, οὐδὲ φηλίστεροι κακοί.

Plutus timidus, vitæ suæq; amans malum.

Quare ad hoc festiuè sane allusit is poeta qui inquit;

Nocte iter ingressus gladium, contumique timebis,

Aut motte ad lunam trepidabis arundinis umbram.

30

Cantabit vacuus coram latrone viator.

40

Hunc Deum esse minimè excum exillis auit Theocritus cū dicat; *τηρεῖσθαι στέρεται οὐδὲν τοῦτο. cēcus non ipse Plutus.* Sic etiam Plato in primo de Legibus scribit Plutum non solum non esse excum, sed etiam acutissime cernere;

τηρεῖσθαι οὐδὲν τοῦτο, οὐδὲν τοῦτο, οὐδὲν τοῦτο, οὐδὲν τοῦτο, οὐδὲν τοῦτο. Quar-

tum autem Plutus, non excus, sed acute videns, quæ prudentiae sunt adiuncta. Hic Plutus Deus esse creditus est a nonnullis, majoriè honore cultus, quam Dii ceteri; ut scripsit Theognis;

Mythologiae.

Num merito coluere viri te maxime Plute?

Nequitix facile est pondera ferre tibi. Et alibi;
Pluto! O nos salutem, qui impetrari volebas,
Tu es qui nunc es, sed tu eris d'emp.

Optime cunctatum Plute & dulcissime serum,
Vel prauus, tecum vir bonus esse seras.

- 10 Filiam habuit Eurybeam, de qua meminit Apollodorus lib. 1. Bybliothex.
Sed insultus est omnino qui Plutum aut fuisse Deū, aut fuisse aliquid omnino putat: qm̄ antiqui singulis animorum motibus p̄prios Deos p̄ficerunt, ne quid diuina prouidentia nō gubernari crederetur. Nunc quid h̄c significet p̄quiramus. Plutus ē Cerrere & Iasionē natus esse dī, qm̄ opes ē p̄diorū prouentu, & ex agricultorū diligentia nascuntur. Est aut̄ dictus Iasionē m̄n̄s, sive ā medendo, quia Ceres medetur in opibz mortaliū. Quod plutus factus est cæcus a Iove, qm̄ viris bonis Iupiter inuidet, qm̄ hoc tam scelerium & impium facinus significat: an potest bonitas diuina impunita fauere, ac malos perseguiri? Cum Iupiter sit fatum, & vis illa mentis diuina, quæ res humanas gubernat, cum modo hoc modo illuc facultates pro arcano & inexplicabili Dei iudicio transferat, arbitrii sunt nonnulli illud temere fieri, quare cæcum diuinarum Deum esse dixerunt. Hoc autem ita accidit, quia diuinarum possessio illis solum concedebatur, qui vel ingenio, vel labore, vel aliquo virtutis genere p̄fuerant exteris, sicuti tellatur Lucretius libro sexto;
- Et pecudes, & agros diuisere atque dedere
Pro facie cuiusque, & pro viribus, ingenioque.
- Deinde cū multitudo hominū creuisset, auctiāq; fuisse singulorū audacia & inertia, leges latē sunt, p̄dīa singulū assignata, & certi agrotū termini fructū. Inde rapine, latrocinia, retū alienarū diteptiones incepit. Cū igitur aliis 30 pro cōparādis opibz nulli labore parcerent, nullumque periculum deuītarēt, quibus tamē repugnante fortuna nihil cōmodi accidebat, aliis cōtra omnia succederēt feliciter, nūc cæcam fortunā, nūc cæcum diuinarū Deū appellarūt. Atque ita ficta est fabula, q̄ cū Plutus anteā fuisse perspicax, Iupiter viris bonis, ad quos prius solos accedebat, uuidit; & idcirco illū cæcum fecit, qui nullo postea delectu ad quosvis accedere coactus est. Vulgus enim mortaliū ea quæ sunt, quorum certam causam non videant, non quidē diuina prouidentia gubernari, sed fortuitō accidere arbitrantur. Tantus honor potest diuini accessit, vel quod illū nō sine prudentia & industria patari cōperint, vel quod multa commoda humanae vita p̄fuerent, ut Plutus nullo 40 Deorum fuerit habitus inferior. Nunc verō virtus omnis, & scientia, & probitas sanctissim̄ diuinarum Maiestati cedere cogitur: maioremque honorem obtinet ia, qui largiri potest cum libeat, quamvis sit amen, & siccarius, & latro; quām prudentissimus quisque, & integerrimus, & qui multa beūtia in omnes ciues suos contulerit.